

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

עין משפט
גז' מצוה

מסורת הש"ס

16 לקמן לה: (ב) חילין
מז: גז' כ: (ג) שבת טה:
ק"ג ק"א: ק"ח: ק"ג: ק"ג:
קמ"ג: (כ"ה ל"ן) חומות י:
כ"ב: (ט) שבת ק"ג:
ספ"ד: (א) ק"ג: (ב) ו"ב:
ח"ט: שבת ט"ז: ד"ה מ"ט:

תורה אור השלם

1. ולקחתם לכם ביום
הראשון פרי עץ הדר
כפת חפורים וענף עץ
עבת וערבי נחל
ושמחתם לפני יי'
אלהיכם שבעת ימים:
ויקרא כג מ

הנהרות הב"ח

(6) תוב: ד"ה מודה וכו'
גז' כ"ה: ע"ה אף על גב:

לעני רש"י

ע"ה ש"ס: (ק"ג) מוסרי:
פ"ה: (פ"ה) א"א:
כ"ה:

מנומר ופסול. ללא דבר הוא שהרי הענינים שחורות והענין ירוקין.
מנומר ע"ש ג'ל"ג: אלא שהענינים שחורות. שכן התמילי
ליבש ומשמירין ומתחלתן ירוקין הם: מיני דרדרם נינהו. שמראהין
זוה לו ואינו נראה מנומר: ואדומות כשחורות דמין. ללא מין
ירוק הוא זהו שמרירותן ולכשיבשו

מעט יותר יהיו שחורים: דא"ר בנאה.
לענין דס' נה: ד' שפור. בנאה
אדום הוא: אלא שלקה. לפיכך
טמאזהו כדמתן (ונה דף י"ג). חמשה
דמים עמאין בנאה האדום והשחור
כ"י: פ"ט: אמאי נפסלי לא מן
העשוי יש כאן שהרי נאגד בהכשר ולא
משום דמיו יש כאן שהרי לא קרא שם
מזה עליה בדמיו: אלא כשר לדגידה.
ואשמעי' האי חנא דלולב מוסכה לא
ילפינן למיפסליה משום דמיו העשוי
בפסול מיהו משום דמיו הוה לן
למיפסליה שהרי נקרא עליו שם
הושענא פסולה בשעת אגדתו
ומדמכשר ליה ש"מ דמיו מעיקרא לאו

דמיו הוא ונפשוט מיהו פלגא דליבש'ה
לן יש דמיו אלל מלות או אין דמיו
נפשוט מהכא דדמיו מעיקרא לא אמרי'
נה דמיו דמיו ולא היו דמיו אלא

נראה ביו"ט ואח"כ נדחה. כל שנדחה
קודם יו"ט קרי דמיו מעיקרא: הכי
גרימין לעולם כשר לדגיד' וקא סבר
אגד הומוה בעלמא הוא. אין אגדתו
קריאת שם להיות חל עליו שם לולב
פסול לדמותו והלכך אפי' דמיו מעיקרא
אין כאן עד שיקרא עליו היום ועודנו
בפסולו לכיון דמטא זמן מזה ולא חי
ליה מיקרי דמיו אלל מקמי הכי לאו
דמיו הוא: הא מעטיניהו ביו"ט כשר.
ואע"ג דנאגד כשר דהא ביו"ט לא
אגד ליה ודאשחור ענינים אימת דמילי
ירקות לא פסלי: דמיו מעיקרא הוא.
דהא מטא זמן מזה ולא חי והוה ליה
דמיו מעיקרא: אלא דאשחור ביו"ט:
והרי נראה ביו"ט ונדחה כשהשחור:
ש"מ כו'. בממ"י: פ"ט: מניה כו'.

דודאי דמיו מעיקרא עדיף מנראה
וגדחה דמה שלל נראה למזה מעולם
עד עכשיו השתא הוא דמיתחמו והו
בקרנן שהוקשט מכשוי ומתחמו
מחוסר זמן היה אלל נראה למזה
וגדחה ממנה הוה ליה דמיו: מסקן
מנא. שהיה פסול ומכשירו: שלקטן.
לענינים הללו מן ההדס על מנת
לאוכלן ואינו מתחמו להכשירו: והא
מודי ר"ש בפסוקי רישיה ולא ימות.
באומר לחתוך ראש בהמה זו בשבת
ואינו רואה שמנות לכיון דא"ר שלל

תמות כמתחין חשיב ליה וכי אמרינן דבר שאין מתכוין מותר כגון גזר אדם מטה כסא וספקא ובלבד שלא
יתכוין לעשות חרין ואע"ג דאיכא למיחש דלמח עבד חרין כיון דלא מתכוין להכי ואפשר לגרירה בלא חרין כי עבד נמי חרין דהו מלאכה
גמורה לא מייחב אלל היכא דודאי עבד מודי: לא לריבא דאיש ליה הושענא אחרישי. ולא לרין להאי הלכך אין כאן תיקון כלי דלא
לריבא ליה לאכשורה ולא דמי השתא לפסוקי רישיה דהתם איכא נעילה נשמח ממה נפשך והכא ליכא תיקון כלי אלל אז לא הו אחרימי
משוי ליה מנא דהא לרין להכי ואע"ג דלא מתכוין להכי אסור דהו שיקי רישיה ולא ימות: הוסיף אגדו. של לולב ביו"ט אגדו
בכריכה בעלמא. יקרו האגד סביב ויחבוז ראש נתון הכר כמו דאגדוין אגודת ירק ולא יקשור שני הראשים כדאשחור קשרים
דקשר של קיימא מאכות האו זהו של קיימא הוא שאינו מושג להמירו מושג: ואמאי. דמתק ליה בני האי ענינים
מענינא. והכי מקיים טפי ואיסור מלאכה ליכא דענינה לאו קשירה: ר' יהודה היא כו'. במסכת שבת וד' ק"ג. דתניא חבל דלי שנפסק
אין קושרו אלל עונשו ר' יהודה אומר כורך עליו פוגעה או פסקא ובלבד שלא יענשו: אי ר' יהודה קשר מעליא בעי. כדתינא לעיל
שאינו אגוד פסול דגמר האגודה אויב והאי לאו אגוד הוא: האי חנא סבר לה כוויסה כדא. דענינה קשירה היא לענין שבת: ופליגי
ענינא. בלולב דאין אגד. שמעינן מהכא דבעינן בלולב קשר גמור שקשור שני ראשי האגד והאגודין כלאגודה של ירק לאו אגד הוא
ואפילו רבנן דפליגי עליה דר' יהודה ואמרי לולב שאינו אגוד כשר משום דמיהו לאגודו כדתינא לעיל משום זה אלי ואניו ואוקיימא
כדנבן: בתנ"י ערכה גזולה ויבשה פסולה. ללולב דלכא אכוליה קאי: של אשרה ושל עיר הנדחה פסולה. לכיון דלשריפה קאי
כחמי מייכת שיעוריה: לפ"ה. מין ערבה ועלה שלה עגול כדאמרינן לקמן ופסיל לה מקרא: כחופה. פלירי"א: ושל בעל. גדילה
בשדה שלא על הנחל ובגמ' יליך דכשריה: בעל. קרקע שאינה לריבא להשקות דסגי ליה במטר השמים כדאמרינן ביה השליקין
(מ"ק ד' ג.) בעל לישנא דמיימתנא כמו כי יבעל בחור בתולה וישניה (ט) ומתרגמינן ארי כמה דמתייתב עלם עם בתולתא. והאי דפליגי
להו במתני' בד' בני ומני לולב באפי נפשיה וכן ערבה וכן אחריו ולא עירב ומני להו משום דיש בכל אחד מה
שארין בחבירו דלילו זני הר הברזל לא שייך אלל בלולב וענביו מרובין מעליו לא שייך אלל בהדס ואפ"ה לא שייך אלל בערבה וערבה
ותרומה לא שייך אלל באחריו הלכך איצטריכו ארבע בני: גמ' ערבי נחל הגדילות על הנחל. נחלי מים מזהו דזו ומיהו של בעל
כשרה כלקמן כדכתיב ערבי לשון רבים: משוך. ולא עגול פרט לפ"ה: ושל הרים. ערבה של הרים ולא לפ"ה: ערבי מ"מ. לשון רבים:
אלל

שנים ושלישה במקומות נמי פתחוי בכנומר ופסול. איז ספרים
דגיס דארכה כדאשחור לקמן גבי עלתה חזויה ולפי
אזתה גירסא קשה דכי מטיק אלל אז אי איתמר הכי איתמר הוה
מזי לאסוקי איפכא אכ מעטו כשר לא שנו אלל במקום אחד
דלחמו מיעוט ענינים השארים הוו
במקום אחד דכי האי גזוגא מטיק
לקמן גבי חזויה אלל אז לא גריקין
דארכה יחא דמשמע ליה הסכרה
שהכל שוה לענין ענינים אע"פ
שמקוין לענין חזויה:

לעולם בחר האגד וקסבר אגד
הזומנה בעלמא הוא. וזו
גירסת הקונטרס ואיז ספרים דגרסי
וקסבר לולב אין לרין אגד ואת"ל לרין
אגד הזומנה בעלמא הוא ולא יתכן כלל
דאי לרין אגד א"כ מיפסיל משום
דמשע וכן מן העשוי אז ילפינן לולב
מסוכה כדאמרינן לעיל (דף י"א):

תפשוט מינה דמיו מעיקרא
לא הו דמיו. לענין
מלות דוקא כדפישה לעיל ובעיא
דנקטס נמי לא איפשיטא כדפי'
נמי לעיל: מודה ר"ש בפסוקי
רישיה וא"ר. עיקר מלמתייהו פ' ר'
אליעזר דמילה (שבת קל"ג). גבי כשר (א)
אע"ג שיש שם בהרת יקון וא"ר
בסוף פרק ספק אלל (כריכות דף כ':
ו)ס) גבי חזויה גמליס בשבת והובערו
מאליהן אמר דמתן דמתייב סבר לה
כדפי יהודה בדבר שאין מתכוין ומאן
דפטר כ"ש ועל כרחין פסוקי רישיה

הוא מדמייב לרבי יהודה דכתיבתא
דלאו פסוקי רישיה ליכא אלל איסורא
בעלמא וא"כ ל"ש אמאי פטור וי"ל
לזין מתכוין דהתם היינו לזין חושש
בנעדרתם לכן פטור לר"ש משום
דהו מלאכה שאינה לריבא לגופה כמו
חופר גומא ואין לרין אלל לעפרה
דפטור ל"ש שמעון אע"פ דפסוקי רישיה
הוא וכן הדין חלוון והפולטע גיליה
כלל גדול (שבת ע"ה). וכן הא דמשני
הכא דלית ליה הושענא יתיבא היינו
משום דלא הו מלאכה שאינה לריבא
לגופה ואע"ג דלפילו לר"ש פטור אלל
אסור הכא שרי משום מזהו וצ"פ
דמתנות (דף ו. ו)ס) גבי מסוכריא
דנייתא אחרית ובקונטרס פירש
כאן דכי אית ליה הושענא אחרימי
אין כאן תיקון כלי"ס:
ואתת

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא

אלא ערבי נחל של בעל
הרים מניין ת"ל ערבי נחל מכל מקום
אבא